

Vlaams personeelsstatuut: nieuwe beslissingen Vlaamse regering

Nieuws maandag 22 september 2025

In de eerste helft van september nam de Vlaamse regering opnieuw enkele belangrijke beslissingen die rechtstreeks ingrijpen op het Vlaams personeelsstatuut (VPS). Concreet ging het over de EVC-procedure, het ouderschapsverlof voor pleegouders en de gezag-functies. Dit is er aan de hand.

Eerder verworven competenties (EVC)

De Vlaamse regering vereenvoudigt de procedure voor wie zonder diploma toch in aanmerking wil komen voor vacatures bij de Vlaamse overheid. Kandidaten zullen voortaan eerst een niveautest afleggen die, bij slagen, een onbeperkt geldig bewijs oplevert voor functies op dat niveau. Daarbovenop is minstens vier jaar relevante beroepservaring vereist.

De ACOD reageerde zeer kritisch: het vroegere VDAB-portfolio wordt vervangen door testen die te weinig controle bieden en risico's inhouden voor de waarde van reguliere diploma's.

- Nieuwe aanpak: voorafgaande niveautest voor kandidaten zonder vereist diploma of bewijs levert een onbeperkt geldig niveaubewijs per functieniveau.
- Voorwaarde deelname selectie: meer dan vier jaar relevante beroepservaring.
- Evaluatie na twee jaar.
- Lijnmanager kan EVC weigeren bij knelpuntfuncties, functies met specifiek diploma of gereguleerde beroepen.
- Ervaringsbewijs wordt geschrapt uit regelgeving (beroepservaring → beroepskwalificaties of knelpuntfuncties).

ACOD Overheidsdiensten geeft een protocol van niet-akkoord omwille van:

- Kritiek op vervanging VDAB-portfolio door niveautest (Cebir) met onvoldoende garanties dat kandidaten zelf hun proef afleggen op afstand
- Bezorgdheid over gebrek aan controle en risico dat kandidaten hun studies niet afmaken om een diploma te verwerven.

Gezag-functies

Op 22 maart 2024 werd in een decreet vastgelegd wat onder een gezag-functie verstaan wordt: een functie waarbij de ambtenaar eenzijdig beslissingen kan nemen die de grondrechten van burgers aantasten. De Vlaamse regering voerde dit door in het VPS. Negen extra functies zijn nu toegevoegd aan de officiële lijst van gezag-functies. Onze commentaar.

- Dit kadert in de uitvoering van 'expeditie talent' over de gezag-functies.

- Een gezag-functie is een functie met eenzijdig bindende beslissingsbevoegdheid die de grondrechten van derden kan aantasten.
- Er staan negen functies extra op de lijst van gezag-functies in bijlage bij het VPS.

ACOD Overheidsdiensten blijft zich principieel verzetten tegen de afschaffing van de vaste benoeming voor andere dan gezag-functies en geeft consequent een protocol van niet akkoord met opmerkingen. Bovendien blijven wij de vaste benoeming voor iedereen verdedigen.

Ouderschapsverlof voor pleegouders

Pleegouders kregen vanaf 1 juli 2025 ook recht op ouderschapsverlof wanneer ze langdurige pleegzorg opnemen. Tot nog toe hadden ze enkel toegang tot pleegzorg- en pleegouderverlof. Dankzij een federale programmawet kunnen personeelsleden nu ook aanspraak maken op de bijbehorende RVA-uitkering. Vlaanderen verankert dit recht in het VPS en past de regeling retroactief toe.

- Oude regeling: enkel pleegzorgverlof en pleegouderverlof, maar geen ouderschapsverlof.
- Federale programmawet (18 juli 2025) voorziet sinds 1 juli 2025 in onderbrekingsuitkeringen voor pleegouders (min. zes maanden plaatsing).
- VPS wordt aangepast zodat personeelsleden van de Vlaamse overheid dit recht op ouderschapsverlof ook krijgen.
- Doel: betere werk-privébalans en ondersteuning engagement pleegouders.
- De Vlaamse regering liet de regeling retroactief ingaan op 1 juli 2025.

Hiervoor kwam een eenparig protocol van akkoord.

Overdracht gemeenschapsinstellingen

Zoals bepaald in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029, worden de gemeenschapsinstellingen, het Vlaams Detentiecentrum en de diensten voor elektronische monitoring en herstelgerichte afhandeling overgeheveld van het Agentschap Opgroeien naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Zo wil men de aanpak van jeugddelinquentie versterken, met aandacht voor veiligheid, herstel en samenwerking met welzijnsactoren.

De overdracht van de gemeenschapsinstellingen en de begeleiding elektronische monitoring zal betekenen dat personeel moet worden overgedragen. Dit zal via een afzonderlijk besluit geregeld worden, dat ook afzonderlijk aan de Vlaamse regering zal worden voorgelegd

- Voorontwerp van decreet tot overdracht van gemeenschapsinstellingen, het Vlaams Detentiecentrum, elektronische monitoring en herstelgerichte diensten van Agentschap Opgroeien naar Agentschap Justitie en Handhaving.
- Doel: coherente aanpak jeugddelinquentie → veiligheid, herstel, contextgericht werken.
- Blijvende gedeelde bevoegdheid tussen ministers van Justitie en Welzijn.
- Nieuwe bepalingen voor informatie aan slachtoffers van minderjarige delinquenten.
- Overdracht van personeel via afzonderlijk besluit.
- Voorontwerp van decreet gaat voor advies naar Raad van State.

Zoals steeds kan je voor bijkomende informatie terecht bij de lokale afgevaardigde of bevoegde secretaris.

Jan Van Wesemael, Chris Moortgat, Geert Dermaut, Tom De Jonghe